

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยวิทยากรชุมชน จังหวัดเชียงราย เป็นการศึกษาถึงความเป็นมา ประวัติชีวิต การทำงาน คุณลักษณะ ปัจจัย เงื่อนไข ที่เอื้อต่อการเป็นวิทยากรชุมชน รวมทั้งจัดกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการสร้างเครือข่ายวิทยากรชุมชน เพื่อถอดบทเรียนองค์ความรู้วิทยากรชุมชน นำมาใช้ในการพัฒนาเป็นกระบวนการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาวิทยากรชุมชน

ขอบเขตงานวิจัยชิ้นนี้ ทำการศึกษาวิทยากรชุมชนในพื้นที่จังหวัดเชียงราย จำนวน 10 ท่าน โดยได้มีการกำหนดคุณลักษณะ หรือคุณสมบัติคร่าวๆ ของวิทยากรชุมชน ภายใต้นิยามศัพท์ที่ว่า “ วิทยากรชุมชน ” เป็นการศึกษาองค์ความรู้ โดยเก็บข้อมูลรายละเอียดรายบุคคล ทั้งการสัมภาษณ์ การบันทึก การติดตามดูกระบวนการทำงานในงานเวทีระดับต่างๆ ที่วิทยากรทำอยู่ และการสัมภาษณ์บุคคลใกล้เคียงเพื่อรวบรวมข้อมูลให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด แล้วนำข้อมูลรายบุคคลที่ได้มาร่วมกันวิเคราะห์ ตรวจสอบข้อมูล และเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อเติมเต็มความสมบูรณ์ของข้อมูล จัดการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปเป็นชุดองค์ความรู้เกี่ยวกับวิทยากรชุมชน จังหวัดเชียงราย

จากผลการวิจัยพบว่า วิทยากรชุมชนจังหวัดเชียงรายเป็นบุคคลที่มีประวัติ ภูมิหลัง ถูกเลี้ยงดูปลูกฝังให้เป็นคนดี และมีการต่อสู้กับความเป็นอยู่ของตนเอง อดทน อยู่ในสภาพแวดล้อม สังคมชนบทต่อสู้กับปัญหา

คุณลักษณะเด่นของวิทยากรชุมชน คือมีบทบาทสำคัญในชุมชนและมีกระบวนการทำงานที่ดี ชุมชนให้การยอมรับ บุคลิกภาพการเป็นผู้นำ มีอุดมการณ์และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาชุมชนและสังคม

ปัจจัยที่เอื้อต่อการเป็นวิทยากรชุมชนคือ มีแรงจูงใจในการทำงาน ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐ และเอกชนในการทำงาน สิ่งแวดล้อมภายนอกชุมชน คำนัลบ การถูกกดดัน กดขี่ เอารัดเอาเปรียบ จึงเรียกร้องความเป็นธรรมและมีประสบการณ์ทำงานด้านสังคม จึงมีโอกาสรู้และพัฒนาศักยภาพในการทำงาน รวมทั้ง วิทยากรชุมชนมีวิธีคิดที่ดี โดยการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้ตนเองและสังคมรู้จักต่อสู้กับสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่ท้อแท้และสิ้นหวัง มีเป้าหมายของชีวิตให้คุณค่าสังคมเป็นธรรม

กระบวนการสร้างเครือข่ายวิทยากรชุมชน จังหวัดเชียงราย เริ่มมาจากฐานงานเดิมของวิทยากรชุมชน จากประสบการณ์ของวิทยากรชุมชน มีความแตกต่างกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยน รับรู้และถ่ายทอดแนวคิดที่ดี เกิดพลังร่วมในการทำงานเพื่อสังคม กระบวนการเสริมสร้างเครือข่ายวิทยากรชุมชน เชียงราย อาศัยเครื่องมือในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประเด็นงานต่างๆ โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานด้านพัฒนาชุมชน ทำให้เกิดการขยายตัวของเครือข่ายวิทยากรชุมชน และเกิดผลดีกับการทำงานของหน่วยงานในพื้นที่ เป็นผลทำให้วิทยากรชุมชนได้ร่วมกำหนดทิศทางและแนวทางในการทำงานร่วมกัน โดยการเสนอกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพวิทยากรชุมชน สร้างกระบวนการร่วมกับชุมชนเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาสังคม เช่น การจัดทำโครงการวิจัยเพื่อชุมชน

ข้อเสนอแนะ จากผลการศึกษาวิจัยองค์ความรู้วิทยากรชุมชน ได้รับการเผยแพร่ ขยายผลต่อการ
ทำงานด้านสังคม และวิทยากรชุมชนได้รับการพัฒนาศักยภาพ มีโอกาสเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกัน
และกัน ภายใต้เครือข่ายการทำงานร่วมกัน และมีการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง หน่วยงาน องค์กรต่างๆ ควรให้การส่งเสริม สนับสนุนเพื่อให้เกิดการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม
มากขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved